

« zurück blättern vor »

SZLAKA subst. f. (m.), ab 1564; auch *szlak*, *ślak*; ‘Abfallprodukt, Rückstand beim Schmelzen von Metall’ – ‘produkt odpadowy procesów hutniczych’: 1564 Mącz 373d, SPXVI *Scoria*, *szlák / szimowiny / brudy albo żużel od kruszcá*. ◦ vor 1764 TR *szlak kruszcowa, żużel*. ◦ 1780 Włodek Sł, MAY *Szlak kruszcowa – żużel kruszcowa*. ◦ 1841 Łab., SW *nieczysta zendra z żużlem fryszerskim, czyli szlaką opadającą na dno ogniska przy topieniu surowizny*. ◦ vor 1915 SW *Etna wyrzuca kamienie, popiół i szlakę*. ◦ 1947 Kowal 2, DOR *Szlaka jako produkt niepotrzebny, wypływa z wielkiego pieca przez osobny otwór*. ◦ 1951 Zawadz.Technol.I 264, DOR *Gazy techniczne nie unoszą ze sobą popiołu, który atakuje ściany palenisk i tworzy szlakę*. – SPXVI, MĄCZ, CN, L, SWIL, SW, DOR (techn. w. z uż.) sowie BAN. ◦ **Var:** *szlak* subst. m., 1564 Mącz 373d, SPXVI ◦ [LBel.] 1780 Włodek Sł, MAY – SPXVI, MĄCZ, CN, L, SWIL, SW sowie BAN; *szlaka* subst. f., vor 1915 SW ◦ 1947 Kowal 2, DOR – SW, DOR (techn., w. z u.); *ślak* subst. m. – SPXVI, SWIL sowie BAN. ◦ **Etym: 1)** frühhd. *Schlack*, *Schlacken* subst. m., ‘scoria’, GRI. **2)** nhd. *Schlacke* subst. f., ‘flüssige Masse, die während des Schmelzens abfließt oder abgezogen wird’, GRI. ◦ **Konk:** *żużel* subst. m., bel. seit 1780, L, zuerst geb. TR. ↑*zendra*. ◦ **Hom:** ↑*szlak*. ❖ Die Lücke zwischen dem Letztbeleg für *szlak* und dem Erstbeleg für *szlaka* legt die Vermutung einer Neuentlehnung nahe. Das maskuline *Schlack* und *Schlacken* ist deutsch noch im 17.Jh. belegt, seitdem gilt *Schlacke* f. (GRIMM).

« zurück blättern vor »